

NL

NL

NL

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 2.4.2009
SEC(2009) 424

WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN DE COMMISSIE

bij de

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE
RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ
VAN DE REGIO'S**

**"Een nieuw partnerschap voor de modernisering van de universiteiten: het EU-forum
voor dialoog tussen universiteiten en bedrijven"**

Samenvatting van de effectbeoordeling

{COM(2009) 158 final
SEC(2009) 423
SEC(2009) 425}

WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN DE COMMISSIE

SAMENVATTING VAN DE EFFECTBEOORDELING OVER "EEN NIEUW PARTNERSCHAP VOOR DE MODERNISERING VAN DE UNIVERSITEITEN: HET EU-FORUM VOOR DIALOOG TUSSEN UNIVERSITEITEN EN BEDRIJVEN"

Deze effectbeoordeling vergezelt de mededeling van de Commissie "Een nieuw partnerschap voor de modernisering van de universiteiten: het EU-forum voor dialoog tussen universiteiten en bedrijven". De Onderwijsraad verzoekt in zijn resolutie over de modernisering van de universiteiten ten behoeve van het concurrentievermogen van Europa in een mondiale economie de Commissie om de lidstaten te ondersteunen in verband met de moderniseringsagenda, onder meer door het aanmoedigen van partnerschappen tussen de universiteiten en het bedrijfsleven/de privésector.

Onderwijs en opleiding is vanaf het begin aangemerkt als een cruciale factor voor de verwezenlijking van de algemene doelstellingen van de Lissabonstrategie. Van bijzonder groot belang in deze context is de kennisdriehoek als belangrijke aandrijver van de kenniseconomie doordat hij zorgt voor duurzame groei. Europa moet zijn inspanningen om de driehoek volledig operationeel te maken versterken¹. De universiteiten moeten in dit verband een sleutelrol spelen en er moeten nieuwe vormen van samenwerking tussen de universiteiten en de onderzoekorganisaties, enerzijds, en het bedrijfsleven, anderzijds, worden ontwikkeld en toegepast om "ecosystemen" tussen onderwijs, onderzoek en innovatie te creëren.

De mededeling van de Commissie "Invulling van de moderniseringsagenda voor de universiteiten: onderwijs, onderzoek en innovatie"² benadrukte de sleutelrol die de universiteiten spelen voor de **toekomst van Europa en voor de succesvolle overgang naar een op kennis gebaseerde economie en maatschappij**. Zij onderstreepte de noodzaak van een grondige herstructurering en modernisering van de sector, als Europa niet de verliezer wil zijn van de mondiale concurrentiestrijd op het gebied van onderwijs, onderzoek en innovatie. Zij stelde dat het bedrijfsleven een bijdrage moest leveren op drie gebieden:

- governance: bedrijfsbeheersmodellen zouden in de universitaire wereld kunnen worden geïntroduceerd;
- financiering: bedrijven kunnen een rol spelen bij de financiering van de activiteiten van de universiteiten op het gebied van zowel onderwijs als onderzoek; en
- curricula: studenten moeten het soort onderwijs krijgen dat hen voorbereidt op de toekomstige arbeidswereld en bedrijven kunnen helpen bij de bepaling van dat onderwijs en de nodige stages bieden om de studenten te helpen bij het maken van de overgang van studie naar werk. De bedrijven moeten zich ook aangemoedigd voelen om hun medewerkers tijdens hun gehele arbeidsleven vrij te stellen van arbeidstaken om verder te studeren en hun vaardigheden bij te werken.

¹ COM(2008) 865 definitief "Een geactualiseerd strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding".

² COM(2006) 208 definitief "Invulling van de moderniseringsagenda voor de universiteiten: onderwijs, onderzoek en innovatie".

De herziene Lissabonstrategie onderstreept het belang van een partnerschapsaanpak: de Lissabonagenda moet worden gedragen door alle belanghebbenden op EU-, nationaal, regionaal en lokaal niveau. Allen moeten bijdragen aan de opbouw van de toekomst van Europa. Mobilisatie en collectieve inspanningen zijn de sleutelementen van het partnerschap. **Universiteiten, onderzoekorganisaties en bedrijven zijn cruciale actoren in dergelijke partnerschappen.**

De Commissie heeft in februari 2008 een eerste forum universiteiten-bedrijven en later op het jaar drie thematische seminars georganiseerd. Hieruit bleek dat de belanghebbenden de dialoog op prijs stelden. De discussies hadden niet betrekking op de vraag "OF er samenwerking moest zijn" maar op de vraag "HOE de samenwerking moest worden georganiseerd", zodat alle belanghebbenden er baat bij hebben. Deelnemers uit zowel de bedrijfs- als de onderwijswereld juichten de mogelijkheid toe die het forum bood om over deze kwesties een dialoog te voeren en voort te bouwen op de reeds opgedane ervaringen. Er bestond sterke steun voor een Forum universiteiten-bedrijven op Europees niveau dat zou fungeren als forum voor dialoog en mobilisering van partnerschappen en ook voor de verzameling, uitwisseling en verspreiding van goede praktijken over de wijze waarop bedrijven en universiteiten in wederzijds voordeel kunnen samenwerken. Deze mededeling stelt voor om het Forum universiteiten-bedrijven te formaliseren en geeft aan hoe het de komende jaren moet worden gestructureerd; zij trekt beleidsconclusies uit de tot nu toe gevoerde dialoog en geeft de kwesties aan die in de volgende fase van de werkzaamheden door het forum moeten worden behandeld.

Het Forum universiteiten-bedrijven moet zich bezighouden met een groot aantal kwesties, als vermeld in de mededeling van 2006, met name:

- de ondersteuning van de leerplanontwikkeling om te zorgen voor een betere inzetbaarheid van de afgestudeerden;
- de ondersteuning van de identificatie van de vaardigheden die de afgestudeerden verwacht worden te bezitten wanneer zij tot de arbeidsmarkt toetreden;
- de ondersteuning van de ontwikkeling van ondernemingszin onder afgestudeerden, professoren en onderzoekers;
- de ondersteuning van de ontwikkeling van passende governancestructuren in de universiteiten;
- de ondersteuning van de ontwikkeling van het hoger onderwijs op het gebied van een leven lang leren, met name de samenwerking tussen universiteiten en bedrijven bij de identificatie en de verstrekking van scholings-/herscholingsprogramma's;
- de ondersteuning van de inter- en transdisciplinariteit bij onderzoek en opleiding;
- de ondersteuning van de uitwisseling en de generatie van kennis via een grotere mobiliteit tussen universiteiten, onderzoekorganisaties en bedrijven (studenten, onderzoekers, professoren, ander personeel van instellingen voor hoger onderwijs, personeel van bedrijven).

Deze effectbeoordeling bekijkt de mogelijke effecten in verband met twee hoofddoelstellingen van deze algemene agenda: ten eerste, het feit dat te veel afgestudeerden

niet beschikken over de juiste mix van kennis, vaardigheden en competenties voor de arbeidsmarkt en ten tweede, de ontoereikende innovatiecapaciteit van Europa.

Er bestaan vier hoofdopties voor actie op EU-niveau: geen aanvullende actie (basisscenario); specifieke acties onder gebruikmaking van de bestaande instrumenten; specifieke beleidsactie op EU-niveau met de opstelling van een beleidsdocument op EU-niveau en de oprichting van een platform op Europees niveau voor een gestructureerde dialoog tussen belanghebbenden; specifieke beleidsactie gericht op de lidstaten.

Voor geen van de opties worden milieu-effecten verwacht. De verschillende opties hebben geen effecten voor de begroting. Alle voorgestelde acties zouden worden uitgevoerd binnen de grenzen van de beschikbare financiële middelen.

Uit de feiten blijkt dat een succesvolle samenwerking tussen universiteiten en bedrijven positieve economische en sociale effecten heeft. Het is echter moeilijk te beoordelen in welke mate de voorgestelde opties directe economische en sociale effecten in de lidstaten zullen hebben. Het is op Europees niveau niet mogelijk om voor te schrijven welke actie door de lidstaten moet worden ondernomen. De EU kan alleen maatregelen nemen ter ondersteuning van de lidstaten. De EU kan aantonen dat actie dringend noodzakelijk is, zij kan zorgen voor de identificatie van en de verstrekking van informatie over de belangrijkste problemen en mogelijke oplossingen, zij kan een platform voor discussie en uitwisseling van informatie tussen belanghebbenden bieden en zij kan toegang verschaffen tot voorbeelden van goede praktijken die uit verschillende bronnen afkomstig zijn. Op Europees niveau kunnen wij de synergieën tussen bestaande initiatieven en programma's verbeteren.

Optie 3, namelijk een specifieke beleidsactie op EU-niveau met de opstelling van een beleidsdocument op EU-niveau en de oprichting van een platform op Europees niveau voor een gestructureerde dialoog tussen belanghebbenden, wordt als de voordeligste optie beschouwd.

De monitoring en de evaluatie zouden enerzijds kunnen plaatsvinden in het raam van het geactualiseerde strategische kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding en anderzijds zouden specifieke onderzoeken kunnen worden uitgevoerd om de voortgang op dit gebied te beoordelen.